Administrația austriacă în Bucovina – realizări și consecințe

Constantin UNGUREANU,
Muzeul Național al Bucovinei din Suceava;
Institutul de Istorie al Universității de Stat din Moldova

În anul 1775, Imperiul Habsburgic a anexat nord-vestul Moldovei, care a obținut denumirea de Bucovina. În perioada administrației militare (1774-1786), autoritățile austriece au înlăturat structurile administrative moldovenești, cu consecințe nefaste pentru populația autohtonă, dar au implementat și mai multe reforme, care au contribuit la modernizarea Bucovinei. Administrația galițiană (1786-1848) a fost cea mai nefavorabilă pentru locuitorii Bucovinei. În această perioadă s-a modificat radical structura etnică și confesională a populației Bucovinei, s-a produs o stagnare a sistemului de învățământ, țăranii au fost obligați la mai multe zile de lucru și la plata unor impozite suplimentare, mulți boieri moldoveni au fost nevoiți să-și vândă terenurile. În perioada autonomiei provinciale (1861-1914), Bucovina a cunoscut o evoluție benefică din punct de vedere social-economic, politic și cultural. Procesele migraționiste și de colonizare au afectat cel mai puternic Bucovina la sfârșitul secolului al XVIII-lea și în primele 2-3 decenii ale secolului al XIX-lea. Modificarea radicală a structurii etnice și înstrăinarea populației a fost consecința cea mai gravă a 144 de ani de stăpânire habsburgică în Bucovina, unde ponderea românilor s-a diminuat de la cca 60% în 1774, la cca 34% în 1910. Pentru învățământul românesc din Bucovina, cea mai nefastă a fost perioada 1815-1844, când școlile primare au fost subordonate Consistoriului catolic din Lemberg. La sfârșitul secolului al XIX - începutul secolului XX, învățământul primar din Bucovina a cunoscut un progres remarcabil, a crescut semnificativ numărul școlilor și al copiilor școlarizați, s-a diminuat ponderea populației analfabete. În unele cazuri, însă, autoritățile școlare au neglijat nenumăratele revendicări ale locuitorilor de a avea învățământ public în limba română. De aceasta, după anul 1910, în mai multe sate mixte româno-ucrainene din nord-vestul Bucovinei au fost deschise 14 școli private românești.